

PRÍPADOVÁ ŠTÚDIA 2

Ako môžu digitálne technológie pomôcť pri tematickom vyučovaní a zvýšení motivácie žiakov učiť sa

Odkaz na video: <https://www.youtube.com/watch?v=OIT9osFnEvY>

Zúčastnená škola – údaje v školskom roku 2021/2022

Základná škola Jana Amosa Komenského, Komenského 8, Sered', okres Galanta

Počet žiakov: 547

Počet pedagogických zamestnancov: 36

Vekový priemer pedagogických zamestnancov: 46 rokov

Pozn.: plne organizovaná základná škola (1. – 9. roč.)

Východisko na škole

Škola bola relatívne dobre vybavená digitálnymi technológiami, učitelia si zlepšili digitálne zručnosti prostredníctvom školení ešte počas pandémie. Získané vedomosti sa snažia aplikovať na hodinách aj v súčasnosti. Škola je zapojená do projektu pilotného overovania Rámcových učebných plánov a vzdelávacích štandardov. V rámci tohto projektu si školskom roku 2020/2021 zrevidovali školský vzdelávací program, odstránili duplikácie učiva v jednotlivých predmetoch, čím sa vytvorili podmienky pre efektívnejšie a tvorivejšie učenie.

Definícia problému

Napriek úpravám učebných osnov škola nevyužívala dostatočne potenciál medzipredmetových vzťahov vo vyučovacom procese. Okrem toho miera využívania digitálnych technológií učiteľmi bola nízka.

Riešenie

Zavedenie tematického vyučovania, ktoré umožní efektívne prepájať obsahy jednotlivých predmetov. Dôraz sa bude klásť aj na využívanie digitálnych technológií a aplikácií, ktoré pomôžu rozvíjať spoluprácu medzi žiakmi a motivovať ich k učeniu.

Proces realizácie

1. Učitelia si zvolia komunikačnú platformu (napr. MS Teams), ktorá bude slúžiť na zaznamenávanie, plánovanie a zdieľanie vytvorených materiálov.
2. Pri plánovaní tematického vyučovania je dôležitá spolupráca učiteľov jednotlivých predmetov, aby sa dohodli na téme, ktorá bude určujúca pre vyučovanie napr. v daný deň¹. Takáto aktivita je zaznamenávaná poverenou osobou v tabuľke (Vzor tabuľky pre medzipredmetové učenie)².

¹ Realizácia tematického vyučovania môže byť jednoduchšia na prvom stupni, kde jeden učiteľ učí takmer všetky predmety. Napr. v škole v Seredi učiteľka tretieho ročníka v rámci témy Naše mesto prepojila obsah predmetu slovenský jazyk a čítanie s matematikou a informatikou; na výtvarnej výchove využila pre prácu počítače a notebooky a na anglickom jazyku elektrické lienky.

² V rámci tematického vyučovania škola využila učenie mladších žiakov staršími žiakmi pri príležitosti dňa Zeme, kedy starší žiaci šifrovali informácie do QR kódov, ktoré museli mladší žiaci na hodinách prírodovedy dešifrovať, triediť a informácie preniesť do čitateľnej podoby.

3. Poverená osoba vytvorí tabuľku, ktorá obsahuje zoznam vyučujúcich, ciele, ktoré chcú učitelia na danom predmete v daný deň dosiahnuť a zoznam aplikácií a pomôcok, ktoré sú potrebné na dosiahnutie cieľa³.

Vzor tabuľky pre medzipredmetové učenie

Trieda	Predmet	Vyučujúci	Ciele hodiny	Medzipredmetové vzťahy	Pomôcky/Aplikácie

Príklad

3.B	SJ	Učiteľ 1	SJ - chápať pojem kľúčové slová, identifikovať ich v texte a pochopiť ich využitie pri reprodukovani textu	HUV, PDA, Literatúra, Geometria, PDA, ŠKD	Tablety, PC, interaktívna tabuľa, BLUE BOT Ema, LEGO, Google maps, Kahoot, prezentácia, Vimboard, RNA, Youtube, QR kódy, PlantNet
	MAT VLA	Učiteľ 2	MAT - použiť prirodzené čísla na modelovanie reálnych situácií, zbierať údaje a zaznamenávať ich rôznymi spôsobmi GEO - propedeutika osovej súmernosti		
	ANJ	Učiteľ 3	LIT - vyhodnotiť, ktoré informácie sú kľúčové vzhľadom na obsah literárneho textu VLA - ukázať na mape Slovenska svoju obec, interpretovať obrazový materiál o obci a jej obyvateľoch		
	TSV		TSV - žiak vie pohybovo improvizovať na hudobné motívy alebo zadané témy ŠKD - Prírodno-environmentálna oblasť výchovy		

Zdroj: ZŠ Sereď

4. Predpokladom pre úspešnú realizáciu je, aby učitelia dokázali s digitálnymi technológiami pracovať. Preto je dôležité, aby absolvovali školenia na tie aplikácie, ktoré chcú/budú používať počas vyučovania (napr. Vimboard, PlantNet).
5. Z každého školenia môže školiteľ urobiť záznam, ktorý sa nahrá na určené miesto. Postupne vznikne databáza materiálov pre učiteľov z ktorej môžu čerpať. Dôležitá je aj rola poverenej osoby, ktorá jednotlivé aktivity a školenia koordinuje a pomáha pri využívaní digitálnych technológií.
6. Po zrealizovaní tematického vyučovania je vhodná reflexia a spätná väzba, ktorá môže spočívať v tom, že sa zaktualizuje tabuľka, doplnia sa informácie na základe získaných praktických skúseností pre ďalšie využitie⁴.

Výsledky

- Zvýšenie digitálnych zručností učiteľov a žiakov, ktoré vyplýva z vyššej miery využívania digitálnych technológií na vyučovacích hodinách.
- Zvýšenie atraktivity výučby využívaním inovátnych metód a digitálnych technológií na hodinách.
- Učenie žiakov v súvislostiach, rozvíjanie ich tvorivosti a kritického myslenia, zvýšená motivácia učiť sa.
- Zvýšenie atraktivity vyučovacieho procesu.
- Zvýšenie počtu učiteľov pracujúcich s viacerými aplikáciami. Bolo to dosiahnuté zdieľaním ich vedomostí/skúseností po absolvovaní školení.
- Zlepšenie spolupráce nielen medzi učiteľmi ale aj žiakmi.

³ Prepájanie obsahu predmetov sa rozhodla škola najprv spraviť skúšobne v niekoľkých triedach. Na prvom stupni si napr. učiteľka zvolila tému Naše mesto a venovala sa jej na viacerých predmetoch (na hodine slovenského jazyka sa učili o miestnych spisovateľoch a prepojili to s dejepisom, kde sa venovali kultúrnym pamiatkam v meste). V piatom ročníku zvolila škola prepájanie biológie a matematiky. Tematické vyučovanie sa snažila škola implementovať aj v minulosti, aspoň raz mesačne.

⁴ Forma spätnej väzby je na závaží jednotlivých aktérov projektu, či sa ju rozhodnú zaviesť formou tabuľky ku každému materiálu alebo si zvolia dotazníkový spôsob zisťovania spätnej väzby, prípadne iný spôsob.

Ako sa dá využívanie tejto inovácie merať

- Podiel vyučovacích hodín resp. počet hodín odučených v rámci tematického vyučovania s dôrazom na prepojenie obsahu viacerých predmetov z celkového počtu.
- Podiel žiakov resp. počet žiakov, ktorí absolvovali tematické vyučovanie s dôrazom na prepojenie obsahu viacerých predmetov z celkového počtu žiakov.

Návrh na dlhodobú udržateľnosť

- Tematické vyučovanie implementovať ako súčasť vyučovacieho procesu v každom ročníku počas celého školského roka.